

XM 2018/21

28/5-2018

Niels Thomsen

Uunga siunnersuut: Nuummi aamma Ilulissani nunani tamalaani mittarfiit kiisalu Qaqortumi nunap immikkoortuani mittarfiup sananeqarnissaannut aningaasalorsorneqarnissaannullu sinaakkutissatut piumasaqaatit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx.xxx 2018-imeersoq.

(Ineqarnermut Attaveqaqtigiainnermullu Naalakkersuisoq)

(Siullermeerneqarnera)

Aallaqqaasiullugu naqissuserusuppara Demokraatit erseqqisumik isumaqarmata attaveqarnermut aningaasaliinissaq isumassarsiatsialaasoq. Aqqissuussinermi naleqquitinngitsoq ukiuni amerlavallaartuni atorparput, angalanerup aqquaani minnerit uatsinnut maani najugaqartunut assersuutigalugulu takornarianut piffissamik aningaasanillu atuiffiusarlutik.

Taamaammat Europamit Amerikamillu Avannarlermit tikitassanut nuannarineqarnerpaanut, tassalu Nuummut Ilulissanullu, toqqaannartumik timmisartukkut angalasoqalersinnaanera iluarismaartorujussuuarpus. Aamma timmisartukkut angallannerup taamatut aqqissuunneqarnerata inuaqatigijit aningaasaqarnerannut iluaqtissartaqarnera naatsorsuinerni pissarsiarineqarsinnaasuni ersersinneqarmat iluarismaarinninnerput annertuneruliinnarpoq.

Taamatullu oqareerluta, misissoqqissaagassat paasiniagassallu suli amerlapput. Eqqarsarluarnissarput Demokraatini pingaartipparput. Siunnersutigineqartormi milliardinik arlalinnik akeqartussaq matumani eqqartorparput, aamma aalajangiinissaq taama ittoq pinngitsoorani sukumiisumik misissoqqissaarneqarlunilu paasiniaaffigineqartussaavoq.

Oqareernittulli atlantiku qulaallugu timmisartunut Nuummi Ilulissanilu mittarfiliornissaq tunngaviatigut akuersaarparput.

Qaqortumili mittarfissamut tunngatillugu ajornakusoorneruvoq. Isumaqarluinnarpugut Qaqortumi mittarfeqassasoq, Kujataanut angalasut amerlanerpaartaat Qaqortumut angalasuunngikkunik Qaqortumit angalasarmata. Taamaammat mittarfiliorneq piffissamik annertuumik sipaarifullunilu pisariinnerulersitsisinnaavoq. Ajoraluartumilli mittarfiup imminut akilersinnaannginnera naatsorsuinerni pissarsiarineqarsinnaasuni tamani ersersinneqarpoq. Tamatumani aamma erseqqissaatigineqassaaq Kujataani angallannikkut aaqqissuussineq maanna atuuttoq aamma imminut akilersinnaanngimmat.

Taamaammat aningaasaqarnikkut pissutsit pissutigalugit sakkortuumik isumaliutigineqartariaqarpoq, paasiniarneqarluni misissoqqissaarneqarlunilu Qaqortumi mittarfissap sanaartorneqarnera ingerlatseqatigiaiffimmit immikkoortumit ingerlanneqassanersoq, taamaaliornikkut Nuummi Ilulissanilu

mittarfissanut aningasalersuisussanut pilerinernerulersinniarlugu. Ataatsimiititaliap suliassaani tamanna sukumiisumik sammineqartariaqarpoq.

POLITIKKIKKUT NAMMINERSULIVINNISAMUT NAMMINERSORLUTIK INUSSUTISSARSIUTEQARTUT NUKITTUUT PISARIAQARPUT

Politikkikkut nammineersinnaanerup annertunerulersinnissaa Demokraatini anguniagaraarput. Taamaammallu pingaartumik isumaginninnikkut, ilinniartitaanikkut aningasaqarnikkullu suliassaqarfinni annertuunik unammilligassaqarnerput nassuerutigalugu inuaqatigiinnut tunngatillugu toqqammavissamik nukittunerusumik pilersitsinissaq sulissutigaarput.

Taamaammat politikkikkut nammineersinnaanerup annertunerulersinnissaanut tunngavissaq pingaarutilik tassaavoq aningasaqarnikkut toqqammavigisatta suli nukittunerulerlertinnissaa. Matumanilu nunatut qujanartumik inisisimalluarpuq, ima paasillugu periarfissaqaratta annertuupilussuarnik suli atunngisatsinnik. Taamaammat politikkikkut suliassartaa tassaavoq namminersorlutik inuussutissarsiuteqartut siuariartorsinnaangorlugit eqqortunik qajannaatsunillu atungassaqartitsinissarput. Aatsaat taamaaliornikkut aningasarsiornikkut siuariartorneq pisariaqartoq pilersissinnaavarput. Matumanilu isumaqarpugut attaveqarnermut malunnaatilimmik pitsanggorsaanermut aningasalersuineq isumatsialaasoq.

SINAAKKUTISSAT QAJANNAATSUT ANINGAASAQARNERMULLU TUNNGATILLUGU ANINGAASALIINERIT

Inuussutissarsiuteqartut siuariartorsinnaassappata, periarfissat annertuut suli atunngisagut atorneqarsinnaasunngorlugit uagut politikeriusugut sinaakkutissat eqqortut qajannaatsullu pilersittariaqarpagut. Tamannalu angujumallugu uagut inuaqatigiittut aningasaliinissaq suliffeqarfinnut namminersortunut aningasaliisartunullu pilerinarsartariaqarparput.

Aningasaliisartut namminersortut aningasalersuisarfiillu aningasaliinissamut kajumilersinneqassappata, taava uagut inuaqatigiittut assigiinngitsunut tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit aningasaliinissarput ilaatigut pisariaqarsinnaasapoq. Tamatumanilu politikkikkut suliassartaa tassaavoq atugassarititaasut inuaqatigiinnut aarlerinaateqannginnissaat qulakkiissallugu, siunissami kinguariit inuuniarnermikkut atugaannik navianartorsiortitsumanata. Tamannarpiarlu Demokraatit pingartitorujussuuat. Politikeritummi eqqaamassavarput innuttaasut akileraarutaannik nunamut inuinullu iluaqutaasumik akisussaassusilimmillu aqtsinissamut innuttaasunit qinerneqaratta.

ATTAVEQARNEQ PITSANNGORSARNEQASSAAQ

Attaveqarnerup eqaannerusup akikinnerusullu takornariat amerlinerannik inuussutissarsiornikkullu allatigut innuttaasunullu nalinginnaasumik pitsaasunik sunniuteqarnissaa Demokraatini qularutiginngilluinnarparput. Tamannalu tunngavigalugu siunnersuummi matumani siunertaasoq taperserparput, tassalu nunatta aningasaqarneranut iluaqutaasussamik attaveqarnerup eqaannerusup akikinnerusullu pilersinnissaannut tunngavissiinissaq.

Tamatullu oqareerluta naqissuserusupparput inuaqatigiinnut tunngasumik milliardinik aningasaliinissaq imaaliallaannarlugu suliarineqarsinnaanngitsoq miserratiginnginnatsigu, uagullu politikkikkut aalajangiisartuuusugut inaarutaasumik aalajangiinissarput tamakkiisumik tunngavilersukkamik

ingerlanneqartariaqartoq. Taamaammat Naalakkersuisut ammasumik unneqqarissumillu misissueqqissaarnernik naatsorsuinernillu saqqummiussinissaat pisariaqarluinnarpoq, taamaalilluta taakku tutsuiginassussaallu peqqissaarullugit misissorsinnaaniassagatsigit. Sulami matumani sunilluunniit ISERTUUSSISOQASSANNGILAQ.

Tamannalu tunngavigalugu ataatsimiititaliami suliarineqarnissaata Naalakkersuisut qanumut suleqatigalugit ingerlanissa kissaatigaarput, peqatigiilluta nunamut ajunnginnerpaamik angusaqarnissarput siunertalarugu. Minnerpaamillu pissutsit ataani taakkartorneqartut sukumiisumik nassuiarneqarnissaat kissaatigaarput.

PILERSAARUSIUKKAMIK PULLAVEQARNISSAQ

Naalakkersuisut attaveqarnermut suliassaqarfimmut tunngatillugu pilersaarummik annerusumik saqqummiussinissaat Demokraatini amigaatigaarput. Piffissammi ingerlanerani ajoraluartumik takusarsimavarpus naalakkersuisuusarsimasut business casenik tatiginartunik tunngaveqaratik annertuunik aningaasalersuisarsimasut, suliniutillu aningaasarsiornikkut akilersinnaassusiat inuaqatigiinnullu iluaquitissartassaat qulakteerneqartarsimanatik. Allatut oqaatigalugu, nunatta aningaasaqarneranut ajoqutaasumik politikkikkut kukkusumik aalajangiisoqartarsimavoq.

Taamaammat Demokraatininit naqissuserusupparput mittarfinnik takinerusunik allanillu sanaartornissaq pillugu inaarutaasumik aalajangiinissaq inuaqatigiit aningaasaqarnerannut pitsasumik sunniuteqarnissaanik partiitut qularisaqannginnissarput qulakteerusukkatsigu. Tamannalu tunngavigalugu piumasaqaatigaarput Naalakkersuisut piareersaanermut tamarmut 100 %-imik peqataatissaatigut, taamaaliornikkut tunngavissaqarlularluta aalajangiisinnaaniassagatta.

ANINGAASALERSUINEQ

Demokraatini isumaqarpugut sanaartugassanik suliniutit annertuut Nunatta Karsiainnraq aningaasalersugaassanngitsut. Politikeritut eqqaamassavarput Nunatta Karsiata aningaasaatai tassaammata innuttaasut akileraarutitigut akiliutigisimasaat, oqaatigeriikkattullu taakku nunamut tamarmut iluaqutaasumik aqunnissaannut politikeritut suliakkerneqarsimavugut.

Taamaammallu arlaleriarluta nalunaarutigereerparput naleqqunnerpaassasoq akisussaassuseqarnerpaassasorlu mittarfiit sapinngisamik annertunerpaamik avataanit aningaasalersorneqarpata, ima paasillugu Namminersorlutik Oqartussat mittarfiit sanaartorneqarnissaannut ingerlanneqarnissaannullu nunani allani soqtigisaqartut isumaqatigiinniarfigisariaqaraat, niuerakkut pitsaanaerpaamik tunngavissaqaqqullugit. Aamma isumaqarpugut mittarfiit OPP-tut ingerlanneqarnissaannut periarfissat (Pisortat aamma namminersortut suleqatigittarnerat) sukumiilluinnartumik misissorneqartariaqartut.

Suliniutit taakku avataanit aningaasalersorneqarnerisigut suliniutit imminut akilersinnaanissaat taamaalilluta qulakteersinnaavarput. Aningaasalersuinermimmi niuerfimmit suliniutit akilersinnaassusilitut nalilerneqartut kisiisa suleqataaffigineqartarput. Politikkikkut suliassarput tassaavoq nunatta aningaasaqarneranut ajoquseeratarsinnaasumik qularnaveeqqusiisoqannginnissaa qulakkiissallugu, assersuutigalugu ingerlatsinikkut amigartoorutaasinnaasunut qularnaveeqqusiinnginnikkut. Taamaammat

aamma isumaliutigeqqissaarneqartariaqarpoq Qaqortumi mittarfiliornissaq Ilulissani Nuummilu sanaartornernit immikkoortinnejassanersoq.

AKILERSINNAASSUSEQARNISSAA APEQQUTAANERPAAVOQ

Mittarfiit pingasut ataatsikkut sanaartorneqarnissaat siunnersuutigineqartumi sulissutigineqartoq Demokraatini maluginiarparput. Ilaatigullu Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiinnit erseqqissaatigineqartutut suliniutip immikkoortnunut aggulunnejarnissaa politikkikut isumaliutigisariaqarparput. Tamatumma saniatigut mittarfiit takissusissaat isumaliutigeqqinnejarnissaapput, naleqqussaanerlu attaveqarnerup pitsaanerulersinnissaanut aningaasaliinerit aqqtigalugit inuiaqatiguit aningaasaqarnerannik pitsaanerusumik qulakkeerinninnissamik kissaateqarnitsinnut akornutaasariaqanngilaq, aamma innuttaasut angallannikkut eqaannerusunik periarfissaqartinnissaannik politikkikut kissaateqarnitsinnut akornutaasariaqanngilaq.

Suliniutillu akilersinnaassusiat pitsanngoriartortillugu taarsigassarsinissamut atugassarititaasut, ajutooratarfiusinnaasut, nammineq aningaasaliissutigisassat amerlassusaannut piumasaqaatit, aningaasaqarnikkut aningaasalersuinikkullu pissutsit pingaarutillet allat pitsaaneruleriartuinnassapput. Tamannalu immini nunamut tamarmut, suliffeqarfinnut innuttaasunullu iluaqtaassaaq. Taamaammat isiginniffik pingaaruteqartoq taanna ataatsimiitaliami sulineremi qulaajaaffiginiarparput.

ANINGAASAQARNERMUT AKILERAARTARNERMULLU ATAATSIMIITALIAQ PEQATAATINNEQASSAAQ

Naalakkersuisut arlarlinnut piginnaatitaanerat taamaallaallu qularnaveeqqusisoqarsinnaaneranut pissutsit Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu ataatsimiitaliamit akuerineqqaartussaanerat isornartoqartipparput. Taamaammat partiitsinnit inaarutaasumik akuersissutigineqassappat, suliniutit akilersinnaassuseqarnissaasa qulakkeerneqarnissaata saniatigut siunnersummi pingaarutillet tamaasa Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu ataatsimiitaliamit akuersissutigineqartarnissaat aalajangiisuussaaq. Allatut oqaatigalugu Naalakkersuisut aningasanut taama amerlatigisunut - milliardinut arlarlinnut - nammineerlutik aalajangiissamut atuinissamullu pisinnaatinnejarnissaat Demokraatinit akueriumanngilarput! Taamatut oqarpugut Naalakkersuisut pissutsinik assigiinngitsunik nunatta aningaasaqarneranut tamarmut naggataatigut ajoquisiisinnasunik isumannaarisinnaanissaat tatiginnginnatsigu, qulaajagassat pingaarutillet tamaasa akisussaassusilimmik politikkikut qulaajaarneqanngippata.

Matumanilu maluginianngitsuunngilarput partiit naalakkersuisooqataasut qinersinerup siorna kingornalu attaveqarneq pillugu assigiinngitsunik isumaqarmata, aamma mittarfiliortiternermut tunngatillugu. Taamaammat Demokraatinit Naalakkersuisut kajumissaarusuppagut namminneq siunnersuutigisartik tunuliaquttaminnit tapersorneqarnersoq siullertut qulakkeeqqaqqullugu.

Naalakkersuisut assortorneqarsinnaanngitsumik maluginiarsimassavaat partiit naalakkersuisooqataasut iluanni siunnersummi siunertarineqartup killormorluinnaanik suliniuteqarnerat. Demokraatit isaannit isigalugu tamanna ilanut ilumoorsaanngitsumik pissuseqarneruvoq, tamannalu aatsaat pisarpoq aqutsisussamik amigaateqartoqartillugu.

NAJUKKAMI SULIFFEQARFIIT SULISULLU SAPINNGISAMIK ANNERTUNERPAAMIK

PEQATAATINNEQASSAPPUT

Kalaallit Airports A/S-ip nunani tamalaani neqeroortitsinikkut neqeroortitsisinnaanera maluginiarparput. Najukkami suliffeqarfiit, najukkami sulisussat ilanngullugit, atorneqarsinnaasunngorlugit neqeroortitsinissamik suliaqarnerup aaqqissunneqarnissaa ataatsimiitaliami sulinermi Demokraatit tungaannit sulissutiginiarparput. Allatut oqaatigalugu isumaqatiginngilarput suliniutip annertussusia piinnarlugu suliffeqarfiit sulisullu nunatsinni angerlarsimaffeqartut suliassamut peqataanissamut mattunneqarsinnaanerat.

Taamatut oqaaseqarluta siunnersuutip Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu ataatsimiitaliamut ingerlateqqinnissaa Sanaartornermullu ataatsimiitaliami tusarniaassutigineqarnissaa inassutigivarput.